

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 1/12
Luksemburg, 17 stycznia 2012 r.

Wyrok w sprawie C-347/10
A. Salemnik / Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut
werknemersverzekeringen

Pracownicy zatrudnieni na platformach gazowych położonych na morzu, na szelfie kontynentalnym przylegającym do państwa członkowskiego, podlegają co do zasady prawu Unii

Pracę świadczoną na platformach wiertniczych w ramach badania lub eksploatacji zasobów naturalnych należy bowiem uznać, do celów stosowania prawa Unii, za świadczoną na terytorium tego państwa

A. Salemink, będący obywatelem niderlandzkim, był zatrudniony od 1996 r. na platformie gazowej spółki Nederlandse Aardolie Maatschappij w charakterze pielęgniarza i technika radiologicznego. Owa platforma jest położona poza niderlandzkimi wodami terytorialnymi na szelfie kontynentalnym przylegającym do Niderlandów, w odległości około 80 km od niderlandzkiego wybrzeża.

Po okresie zamieszkiwania w Niderlandach, A. Salemink dnia 10 września 2004 r. przeprowadził się do Hiszpanii. Przed swym wyjazdem do Hiszpanii A. Salemink był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem zgodnie z niderlandzkim ustawodawstwem w zakresie zabezpieczenia społecznego, zgodnie z którym osoba świadcząca pracę poza Niderlandami nie jest pracownikiem najemnym, chyba że mieszka w Niderlandach i że w tym samym państwie mieszka lub ma swoją siedzibę również jego pracodawca. Z uwagi na przeprowadzkę do Hiszpanii A. Salemink przestał spełniać przesłankę miejsca zamieszkania, a w rezultacie został wyłączony z obowiązkowego ubezpieczenia, między innymi w zakresie niezdolności do pracy.

W dniu 24 października 2006 r. A. Salemink zgłosił chorobę, po czym wystąpił, dnia 11 września 2007 r., o przyznanie mu świadczenia z tytułu niezdolności do pracy zgodnie z niderlandzką ustawą o pracy i dochodach na podstawie zdolności do pracy, począwszy od dnia 24 października 2008 r.

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (instytut zarządzania ubezpieczeniami pracowniczymi) odrzucił ten wniosek, ponieważ od chwili przeprowadzki do Hiszpanii (czyli od dnia 10 września 2004 r.) A. Salemink nie podlegał już obowiązkowemu ubezpieczeniu i nie mógł ubiegać się o przyznanie świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

W tych okolicznościach Rechtbank Amsterdam (sąd pierwszej instancji w Amsterdamie, Niderlandy) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy prawo Unii sprzeciwia się temu, by pracownik wykonujący działalność zawodową na stałej instalacji położonej na szelfie kontynentalnym przylegającym do państwa członkowskiego nie podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu w tym państwie członkowskim na podstawie krajowego ustawodawstwa wyłącznie z tego względu, że zamieszkuje nie w nim, lecz w innym państwie członkowskim.

Trybunał zbadał w pierwszej kolejności, czy prawo Unii znajduje zastosowanie do sytuacji A. Saleminka. W tym względzie przypominał, że z międzynarodowego prawa morza¹ wynika, że państwo nadbrzeżne wykonuje suwerenne prawa w odniesieniu do szelfu kontynentalnego w celu jego badania i eksploatacji jego zasobów naturalnych. Prawa te są wyłączne w tym znaczeniu, że

¹ Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, podpisana w Montego Bay (Jamajka) dnia 10 grudnia 1982 r., która weszła w życie dnia 16 listopada 1994 r. i została ratyfikowana przez Królestwo Niderlandów dnia 28 czerwca 1996 r. oraz zatwierdzona w imieniu Wspólnoty Europejskiej decyzją Rady 98/392/WE z dnia 23 marca 1998 r. (Dz.U. L 179, s. 1).

jeżeli państwo nadbrzeżne nie prowadzi badań szelfu kontynentalnego ani nie eksploatuje jego zasobów naturalnych, nikt nie może podejmować takich działań bez jego wyraźnej zgody. Jeśli chodzi o sztuczne wyspy, instalacje i konstrukcje na szelfie kontynentalnym, to państwo nadbrzeżne ma wyłączne prawo ich budowania oraz wydawania pozwoleń i przepisów dotyczących budowy, eksploatacji i wykorzystywania. Państwo nadbrzeżne posiada więc wyłączną jurysdykcję nad takimi sztucznymi wyspami, instalacjami i konstrukcjami.

Skoro państwo członkowskie wykonuje na przylegającym do niego szelfie kontynentalnym suwerenne prawa, choć są one funkcjonalne i ograniczone, pracę świadczoną na stałych lub pływających instalacjach, położonych na omawianym szelfie, w ramach badania lub eksploatacji zasobów naturalnych, należy uznać, do celów stosowania prawa Unii, za świadczoną na terytorium tego państwa.

Skoro ustalono, że prawo Unii znajduje zastosowanie, Trybunał zbadał następnie, czy prawo Unii stoi na przeszkodzie temu, by osoba w sytuacji takiej jak A. Salemink była wyłączona z systemu obowiązkowego ubezpieczenia w następstwie przeniesienia swego miejsca zamieszkania do Hiszpanii.

Trybunał podkreślił w tym względzie, że ustalenie warunków istnienia uprawnienia lub obowiązku przynależności do systemu zabezpieczenia społecznego lub do takiego czy innego działu tego systemu należy do ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego. O ile jednak państwa członkowskie zachowują swoje kompetencje w zakresie organizacji warunków przynależności do własnych systemów zabezpieczenia społecznego, o tyle powinny one, w ramach wykonania tychże kompetencji, przestrzegać prawa Unii. Z jednej strony, omawiane przesłanki nie mogą powodować wyłączenia z zakresu stosowania ustawodawstwa krajowego osób, względem których to samo ustawodawstwo znajduje zastosowanie zgodnie z prawem Unii. Z drugiej strony, systemy obowiązkowego ubezpieczenia powinny być zgodne z przepisami dotyczącymi swobodnego przepływu pracowników.

Tymczasem prawo Unii² stanowi w sposób wyraźny, że osoba wykonująca pracę na terytorium jednego państwa członkowskiego podlega ustawodawstwu tego państwa, „nawet jeżeli zamieszkuje na terytorium innego państwa członkowskiego”. Prawo to nie byłoby przestrzegane, gdyby można było powołać się na przesłankę miejsca zamieszkania narzuconą przez ustawodawstwo państwa członkowskiego, na którego terytorium jest wykonywana praca, warunkującą dostęp do przewidzianego przezeń systemu obowiązkowego ubezpieczenia społecznego względem osób zatrudnionych na terytorium tego państwa członkowskiego, lecz zamieszkujących w innym państwie członkowskim. W odniesieniu do takich osób prawo Unii wywiera skutek w postaci zastąpienia przesłanki miejsca zamieszkania przesłanką wykonywania pracy na terytorium właściwego państwa członkowskiego.

Tym samym przepisy prawa krajowego, opierające się na kryterium miejsca zamieszkania celem ustalenia, czy pracownik świadczący pracę na gazowej platformie położonej na szelfie kontynentalnym przylegającym do państwa członkowskiego może korzystać z ubezpieczenia obowiązkowego w tym państwie są sprzeczne z prawem Unii.

Ponadto należy stwierdzić, że takie krajowe ustawodawstwo stawia pracowników niezamieszkałych na terytorium tego państwa, takich jak A. Salemink, w mniej korzystnej sytuacji niż pracowników tam zamieszkałych w odniesieniu do ubezpieczenia społecznego w Niderlandach i z tego powodu narusza zasadę swobody przepływu zagwarantowaną prawem Unii.

Wobec tego na postawione pytanie Trybunał udzielił odpowiedzi, że prawo Unii stoi na przeszkodzie temu, by pracownik wykonujący działalność zawodową na stałej instalacji położonej na szelfie kontynentalnym przylegającym do państwa członkowskiego nie podlegał

² Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i zaktualizowanym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 28, s. 1), zmienionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r. (Dz.U. L 209, s. 1), art. 13 ust. 2 lit. a).

obowiązkowemu ubezpieczeniu w tym państwie członkowskim na podstawie krajowego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych wyłącznie z tego względu, że zamieszkuje nie w tym, lecz w innym państwie członkowskim.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793